

عنوان مقاله:

تاملی در مبانی وجودشناختی صادر اول بر اساس تعلیقات امام خمینی (ره) بر مصباح الانس

محل انتشار:

مجله ادیان و عرفان، دوره 49، شماره 2 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

غلامرضا حسین پور - دکتری عرفان اسلامی از پژوهشکده امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی.

خلاصه مقاله:

صدرالدین قونوی و به تبع او، شمس الدین فناری، معتقدند که بر طبق قاعده الواحد، وجود منبسط یا مفاض، اولین صادر از حق تعالی است. از نگاه قونوی، صادر اول از ذات حق تعالی، وجود عام و فیض ذاتی است که از او به تجلی ساری در حقایق ممکنات؛ از عقل اول تا هیولای اولی تعبیر می شود. به عبارت دیگر از منظر قونوی اولین صادر از حق تعالی، وجود عام افاضه شده بر اعیان موجودات است و آن چیزی است که از اعیان موجودات، موجود شده است و این وجود عام، میان عقل اول و سایر موجودات، مشترک است و به این معنا، حقیقت جعل متعلق به وجود است. بیشترین تمرکز امام خمینی (ره) نیز برای تبیین مراتب نظام وجود، در «تعلیقات مصباح الانس» فناری که شرح «مفتاح الغیب» قونوی است، متوجه صادر اول یا به تعبیر او، مشیت مطلقه یا کلی است. به عقیده امام، صادر اول، هیچ کنترتی ندارد و کثرت در مرتبه بعدی آن است که همان تعیینات صادر اول به شمار می رود؛ اما در عین حال، از نظر او صادر اول دارای اعتبار وحدت و اضمحلال کثرات در ذات آن و اعتبار کثرت و ظهور در مظاهر است. امام مسئله علم حق تعالی به جزئیات را نیز از طریق صادر اول حل می کند و برخلاف قونوی و فناری، نسبت مجعول بودن به وجود را باطل می خواند، زیرا معتقد است که صادر اول یا وجود عام، ربط محض است و ربط محض، حکمی ندارد و به همین مناسبت نمی تواند که مجعول باشد. با این حساب، میان اصالت وجود و مجعول بودن ماهیت را جمع می کند.

کلمات کلیدی:

امام خمینی (ره)، صادر اول، علم حق، فناری، قونوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1888898>

